

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR
2. nadaljevanje 25. SEJE
(19. nadaljevanje 2024)

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica. Spoštovani gospod minister za finance, drugi člani vlade, drage kolegice in kolegi. Spoštovani slovenski davkoplačevalci.

Obravnavamo po naši oceni najpomembnejše dokumente te države, gotovo so proračunski dokumenti najpomembnejši. Obravnavamo spremembe Proračuna Republike Slovenije za naslednje leto in Predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2026. Da je proračunsko načrtovanje zahteven posel, gotovo drži in sploh v tem izjemno turbulentnem času, kar zadeva geopolitične situacije. Če recimo pogledamo proračunsko načrtovanje za letošnje leto, da štartamo s podatki na današnji dan ali bolj točno na včerajšnji dan, kar lahko vidimo na spletni strani Ministrstva za

16. TRAK: (DAG) - 10.15

(nadaljevanje) finance. Vedno pohvalim ta pregled, da lahko davkoplačevalci opazujemo, kako zbiramo proračunske prihodke in seveda tudi, kako se realizirajo načrtovani odhodki. Torej, na včerajšnji dan, 18. novembra 2024, če pogledamo časovni poltrak, smo na 88 procentov letošnjega leta, samo še 12 procentov je do konca leta, potem vidimo, da so predvideni prihodki realizirani zgolj 83-odstotno. Res je, poznam situacijo, tako na prihodkovni kot tudi na odhodkovni strani se proti koncu leta lahko zgodijo kakšne posebne proračunske transakcije: o tem zdaj ne bom šel v podrobnosti. Če pa pogledamo spet za letošnje leto, na včerajšnji dan, proračun Republike Slovenije, načrtovani odhodki so na včerajšnji dan pa realizirani 79-odstotno, še enkrat, smo na 88 odstotkih letošnjega leta. Torej, ja, ponavljam, proračunsko načrtovanje je zahtevno, če pa je slabo načrtovanje, je pa to lahko velik problem za državo kot tako. Seveda lahko rečemo, da je, če smem tako reči, mi minister ne bo zameril, Boštjančič, osnutek srednjeročnega fiskalno strukturnega načrta Slovenije za obdobje 2025-2028 predvideva dokaj ugodne gospodarske razmere, z 2,4-procentno gospodarsko rastjo v prihodnjem letu in 1,9-procentno rast za leto do leta 2028. Ocenjena rast kaže, da Slovenija nima vzpostavljenih ukrepov, ki bi opazneje zvišali dodano vrednost in jo približali evropskemu povprečju. Ministrstvo za finance predvideva, da se bo javnofinančni primanjkljaj zmanjšal z letošnjih 2,9 procenta BDP na 1,2 procenta BDP v letu 2028, to pomeni okoli milijardo evrov manjši proračunski primanjkljaj, s tem da se bo tekoča proračunska poraba v tem obdobju povečala za 27,5 procenta, v istem obdobju pa se bo nominalni BDP povečal za 23 procentov. Ta projekcija, gospe in gospodje, nakazuje da bo morala država še povečati davčne obremenitve in z njimi davčni izplen. Ali bo dovolj projekcija

Umarja glede gospodarske rasti v prihodnje za proračunsko načrtovanje, nismo prepričani; kasneje malce več o tej zadevi.

Čeprav se bom v nadaljevanju več ali manj opredelil na kvalitativni način do proračunskih dokumentov za prihodnji dve leti, pa kljub vsemu je potrebno povedati nekaj števil. Kakšni so prihodki za naslednje leto? Načrtuje se 15,2 milijarde, odhodki 17,1 milijarde, primanjkljaj torej 1,9 milijarde, kar bi naj znašalo v odstotku BDP 2,6 odstotka BDP, torej primanjkljaj v deležu bruto domačega produkta. Za leto 2026 se načrtujejo prihodki 15,9 milijarde, odhodki bi naj ostali isti kot za naslednje leto, se pravi, za leto 25 17,1 in primanjkljaj 1,2 milijardi, kar je 1,6 procenta v deležu BDP. Kaj ugotovimo, če pogledamo obdobje zadnjih treh let? Recimo, 2022, 2023, 2024, 2025, potem ugotovimo, da se je od leta 2022, ko je spremembo proračuna že delala ta Vlada oziroma ta koalicija, ko smo imeli odhodke v višini 13,7 milijarde, zdaj pa 2025 pa 2026 17,1 so se torej v zadnjih treh letih odhodki dvignili za 3,4 milijarde evrov. Lahko rečemo, pavšalno potratna država. Seveda ta razlaga - davkoplačevalci si najbrž to zaslužijo - bi šele morala slediti.

Kar zadeva konsolidirani bruto dolg

17. TRAK: (SC) – 10.20

(nadaljevanje) države. Res je, tu smo pod evropskim povprečjem, kar je na nek način pohvalno, seveda pa ne spoštujemo Maastrichtskih kriterijev, ampak o tem kdaj drugič. Kot sem že povedal iz proračunskih dokumentov, ki so najpomembnejši se zrcali med drugim tudi kakšna bo ekonomska politika te države, kakšno bo poslovno načrtovanje poslovnih subjektov, čeprav zdaj vsako dobro podjetje, ta trenutek smo proti koncu novembra, ima že poslovni načrt za naslednje leto, natančno razdelan, nadzorni sveti to gotovo že obravnavajo, prav tako tudi srednjeročni. Tam je šele težko načrtovati v poslovnih subjektih poslovanje. Zakaj? Zato, ker se poslovno okolje, beri davčno okolje in tudi drugi, druge zadeve v Sloveniji prepogosto spreminjajo in stalno imamo neke turbulence, celo potem proti koncu leta, kot je tudi primer letošnje leto. Nismo si odgovorili na vprašanje, pa bi si morali, kakšni so gospodarski izzivi Slovenije v hitro se spreminjajočem mednarodnem okolju. Mi smo majhna ekonomija, močno vpeti v mednarodno okolje, na področju izvoza smo hvala bogu dobri, smo dobri, na drugi strani pa ravno turbulence v geopolitičnih razmerah, v geopolitični situaciji lahko močno udarijo tudi Slovenijo in pametna politika mora vse to predvideti, pač v okvirih, koliko se jih da predvideti. Mogoče samo en izlet v mednarodno revijo Zunanja politika iz aprila 2023, bom prebral en odstavek: "Nekoč, zelo dolgo nazaj, pred približno dvema letoma, so podjetja podobno kot priljubljeni otroški lik medvedek Pu živela sama in daleč od geopolitike. Kako hitro se je svet spremenil od takrat! Leta 2022 je kar pozor, 93 odstotkov multinacionalk poročalo o izgubah, ki so povezane s političnim tveganjem, v primerjavi z vsega 35 odstotki leta 2022. Letos bi se podjetja morala pripraviti na še več pretresov in podobno velja za naslednje leto in leto po tem. Podjetja, ki so desetletja

delovala v svetu, kjer so lahko lebdela nad kakršnimikoli prepiri med državami, prihajajo do spoznanja, da se je to čarobno obdobje končalo." In ta navedba v tej priznani mednarodni reviji je gotovo nek impulz tudi za nas, za slovensko politiko, da te mednarodne turbulence na področju geopolitike upoštevamo.

Ko sem govoril, da so proračunski dokumenti izjemnega pomena tudi za ekonomsko politiko, ne morem mimo razočaranja, ki ga zaznavamo v Novi Sloveniji in tudi v slovenskem gospodarstvu. Namreč Slovenija je na lestvici konkurenčnosti nazadovala v zadnjem letu za štiri leta, v predzadnjem, pardon, za štiri mesta, v predzadnjem letu tudi za štiri mesta, torej skupaj v zadnjih dveh letih za osem mest. Govorimo o raziskavah mednarodnega švicarskega Inštituta za razvoj menedžmenta. Zadnjič sem bil vprašan, kakšni so kriteriji, kakšni so kazalniki, vse to najdete na spletni strani. Če se želite poglobiti v drobovje tega ocenjevanja, morate določene izsledke tudi plačati. Se pravi, niso vsi, so nekateri tudi plačljivi. Torej, Slovenija se je letos, govorim za leto 2024, na lestvici konkurenčnosti švicarskega inštituta IMD med 67 državami uvrstila na 46. mesto, kar je za štiri mesta slabše kot lansko leto. Najbolj konkurenčne države so Singapur, Švica in Danska, sledita potem Irska,

18. TRAK: (NB) – 10.25

(Nadaljevanje) Hongkong in tako naprej. Tako so razpravo povzeli v našem slovenskem Spiritu, Spirit Slovenija. Konkurenčne prednosti Slovenije oziroma področja, kjer se uvrščamo najvišje, s tem začnem, na lestvici držav, ostajajo podobne kot v preteklih letih, mednarodna trgovina, o tem sem že govoril, osmo mesto, pohvalno raven cen, 18. mesto, družbeni okvir, ki zagotavlja visoko stopnjo enakosti v družbi in varnosti in tako naprej, 20. mesto. Kar zadeva gospodarsko uspešnost, je v obdobju po pandemiji slovensko gospodarstvo hitro okrevalo, v zadnjih dveh letih pa smo izgubili pridobljeno prednost zaradi upočasnitve gospodarske rasti. Negativnega vpliva energetske krize in visoke inflacije ter pomanjkanja delovne sile. Kakovostna in učinkovita infrastruktura, ki je bila v preteklosti paradni konj med štirimi dejavniki konkurenčnosti v zadnjem obdobju slabi, tako so zapisali v Spiritu. Res je, naj ne zveni zveni kot samohvala, ampak slovensko gospodarstvo ali pa bolje, gospodarsko politiko so evropski mediji, so evropske inštitucije, Evropska komisija v Sloveniji ocenile kot zmagovito v času pandemije. Se pravi, ekonomski ukrepi, ki smo jih v času prejšnje vlade sprejeli, da bi blažili krizo covid pandemije, so bili zmagovalni, tukaj smo bili najboljši in zato tudi Spirit povzema kar zadeva gospodarsko uspešnost v obdobju po pandemiji, ko je slovensko gospodarstvo hitro okrevalo, se potem v zadnjih dveh letih nekako ta krivulja obrne navzdol.

Zdaj, kaj je tu, zakaj omenjam ta, za mnoge najbrž iz nasprotnega političnega pola nesrečni švicarski inštitut. Zato, ker ta indeks globalne konkurenčnosti analizira in rangira zmožnost držav, da ustvarjajo in obdržijo okolje, ki podpira konkurenčnost podjetij. In prav v tem pogledu se mora slovenska politika zamisliti, saj nas na tej lestvici

svetovne konkurenčnosti najbolj dol vleče, da po domače povem, neučinkovitost vlade, vladna neučinkovitost. Podrobnosti vabljeni na spletno stran tega omenjenega švicarskega inštituta, kjer vam bodo podrobno razložili, mislim, da okrog 245 kazalnikov, ki jih merijo, da potem dobijo to lestvico. Zdaj, ta lestvica ni zaradi opozicije, niti ni zaradi koalicije, ta lestvica je najbrž zaradi investorjev, domačih in tujih, ki pogledajo, kam bodo vlagali denar, kje je najboljše poslovno okolje, katera država je najbolj konkurenčna. Tiste, ki sem jih prej naštel, so seveda tudi države z najvišjim standardom, ki so seveda najbolj konkurenčne. Kar zadeva, zato sem tudi uvodoma naslovil spoštovane davkoplačevalce. Ja, saj to smo vsi, mi. Je treba povedati, da je ta Vlada, Vlada doktorja Roberta Goloba v zadnjih ja, dveh letih in pol sprejela zakonodajo in če finančne učinke te zakonodaje seštejemo, ne bom zdaj našteval vseh zakonov, lahko pa tudi, potem ugotovimo, da so ti zakoni oziroma da je ta koalicija slovensko gospodarstvo in davkoplačevalce obremenila z dodatnimi sedmimi milijardami in pol do obdobja 2028, z namenom sem tudi uvodoma govoril o tem srednjeročnem načrtu, do konca leta 2028. Se pravi sedem milijard in pol, do leta 2028 bodo davčni zavezanci, takšni in drugačni, plačali več, kot če te zakonodaje ne bi bilo sprejete. Predsednik Robert Golob je obljubljal razbremenitev dela v davčni reformi, ki je bila prejšnji teden sprejeta, brez glasov, seveda, Nove Slovenije. Davčna zakonodaja, sveženj davčnih zakonov je bil sprejet brez socialnega dialoga in tako naprej.

19. TRAK: (TB) - 10.30

(nadaljevanje) In obljuba je bila s strani predsednika Vlade, da se bo delo razbremenilo. In še bolj konkretno, mislim, da na poslansko vprašanje poslanca iz koalicije, je predsednik Vlade povedal, citiram: "Ko bo prišlo do davka na premoženje, se bo v celoti ta zajem sredstev prelil v znižanje obremenitev plač. Verjamem.." - tako predsednik Vlade, - "...da bo razbremenitev plač ciljna, ampak o tem bodo odločali strokovnjaki in ne predsednik Vlade. K temu bi rad dodal..." - predsednik Vlade namreč, - "...samo še eno zadevo, o kateri se res ne govori in bo spet pokazala na tudi konec koncev različne interese v družbi..." In tako dalje. Torej, načrt je, da se do konca tega leta, do leta 2024 pripravi, v naslednjih dveh mesecih, pripravi izhodišča, na kakšen način naj, najbolj obremenimo premoženje in s tem razbremenimo delo. To je cilj in napoved predsednika Vlade.

"Se pravi, še enkrat, ko bo prišlo do davka na premoženje, se bo v celoti ta zajem sredstev prelil v znižanje obremenitev plač." Najprej moramo definirati, kaj je premoženje, morda je gospod predsednik Vlade mislil samo na nepremičnine, ker premoženje je seveda tudi še marsikaj drugega, depoziti v bankah, plovila, avtomobili, vrednostni papirji, plemenite kovine in tako naprej, ampak, ampak če si vzamemo malo časa, gospe in gospodje, in pogledamo poročilo FURSA, zdaj nimamo dovolj časa, da bi vam ga v celoti razložil, za leto 2023, potem vidite, kakšni so davčni prilivi iz naslova davka na premoženje od stavb, od prostorov za počitek in rekreacijo in tako naprej, ne

boste verjeli, da so ti davčni prilivi za leto 2023, zaključni račun je narejen, znašali samo 9,5 milijona evrov. 9,5 milijona evrov.

Morda bo kasneje v razpravi več časa, da bom ta izračun tudi prikazal, ki pa se ne izide. Tako, da prosim opustite to idejo, razen, če boste plače oziroma delo razbremenili zgolj kozmetično in na ta način tudi zgolj kozmetično povišali, kar pa ne verjamem, konkurenčnost naše države.

V sled navedenega in še veliko je za povedati, v poslanski skupini proračunskih dokumentov za leto 2025 in 2026 ne bomo sprejeli, ne bomo glasovali za, bomo glasovali proti. Tudi zaradi tega, kot je prej že kolega povedal, niti kančka ene, bi rekel, spoštljivosti ali pa naklonjenosti, kar je sicer ne pričakujemo, s strani koalicije do opozicije ni, da bi vsaj kakšen pol milijonski / znak za konec razprave/ amandma, koalicija sprejela na odboru, morda bo to zdaj, ko bomo dejansko o amandmajih tudi glasovali. Sam sem predlagal kar nekaj amandmajev, saj je prav v statistični regiji Pomurje izpadlo oziroma je bilo vrženih ven iz načrta razvojnih programov, kar nekaj projektov, To me boli, resnično me boli. In boli me, da smo kot statistična regija Pomurje z naskokom na zadnjem mestu / znak za konec razprave/ po financiranju projektov v letošnjem letu in tako kaže tudi za naslednji dve leti.